

- ۱- چرا در اواخر جنگ جهانی اول حکومت روسیه نیروهایش را از ایران بیرون برد؟ زیرا بر اثر وقوع انقلابی عظیم حکومت روسیه سرنگون شد. پس از آن نام این کشور به اتحاد جماهیر شوروی تغییر یافت.
- ۲- قرارداد ۱۹۱۹ بین کدام کشورها منعقد شد و مفاد آن چه بود؟ این قرارداد بین ایران و انگلستان بسته شد. براساس این قرارداد اداره امور نظامی و مالی ایران در اختیار کارشناسان (مستشاران) نظامی و مالی انگلستان قرار می گرفت.
- ۳- چه کسانی با قرارداد ۱۹۱۹ به مخالفت برخاستند؟ آیت الله مدرس و شیخ محمد خیابانی.
- ۴- به نظر شما دلیل مخالفت گسترده با قرارداد ۱۹۱۹ چه بود؟ جلوگیری از سلطه ی همه جانبه ی انگلستان بر ایران.
- ۵- علت کودتای ۱۲۹۹ چه بود؟ انگلستان پس از ناکامی در اجرای قرارداد ۱۹۱۹، درصدد برآمد که از طریق کودتا اهداف خود را در ایران پیگیری کند.
- ۶- چه عواملی به رضاخان در دستیابی به قدرت کمک کرد؟ حمایت انگلیسی ها از رضاخان - نارضايتی مردم از اوضاع کشور (ثامنی) - پی کفایتی احمدشاه - رهبران و احزاب سیاسی غرب گرا که در مجلس چهارم و پنجم قدرت گرفته بودند
- ۷- کودتای ۱۲۹۹ چگونه انجام شد؟ توضیح دهید؟ انگلیسی ها یکی از فرماندهان نیروی قزاق به نام رضا خان را به عنوان مهره ی نظامی و سیدضیالدین طباطبایی را به عنوان مهره ی سیاسی کودتا برگزید. طباطبایی از سیاستمداران طرفدار انگلستان بود. در سوم اسفند ۱۲۹۹ نیروهای تحت فرمان رضاخان مراکز مهم پایتخت را اشغال کردند و احمدشاه مجبور شد سیدضیاء را به نخست وزیر و رضاخان را به فرماندهی کل قوا منصوب کند.
- ۸- رضاخان برای نشان دادن شایستگی و برتری خود نسبت به احمدشاه چه کارهایی انجام داد؟ او با جدیت تمام به نوسازی تشکیلات نظامی پرداخت و ارتش نوینی را پایه گذاری و با استفاده از آن، نافرمانی و آشوب های داخلی را فرو نشاند و نظم و امنیت را تا حدودی برقرار کرد. از این رو طرفدارانش با تبلیغات فراوان او را شایسته تر از احمدشاه قاجار برای حکومت معرفی می کردند.
- ۹- سیاست مذهبی رضاخان را توضیح دهید (قبل از رسیدن به قدرت نسبت به دین چه روشی داشت)؟ رضاخان برای جلب نظر مردم، خود را فردی مذهبی و پایبند به احکام و ارزش های دینی نشان می داد. به همین دلیل، در مراسم و مجالس مذهبی حضور می یافت و با علما دیدار و مشورت می کرد.

- ۱۰- چه عواملی به رضاخان در دستیابی به قدرت کمک کرد؟ رضاخان با استفاده از موقعیت خود به عنوان وزیر جنگ و نخست وزیر، طرفداران خود را وارد مجلس شورای ملی کرد. در سال ۱۳۰۴ ش مجلس شورای ملی با وجود مخالفت جدی تعداد کمی از نمایندگان، مانند آیت الله مدرس و دکتر مصدق، احمد شاه قاجار را از قدرت برکنار کرد و حکومت موقت را به رضاخان سپرد.
- ۱۱- شیوه ی حکومت رضاخان چگونه بود؟ در دوران حکومت او، هیئت وزیران و نمایندگان مجلس شورای ملی اختیار و استقلال چندانی نداشتند و تابع دستورات شاه بودند. حکومت رضاشاه به احزاب و روزنامه های مستقل اجازه ی فعالیت نمی داد و با زور و خشونت، فضای خفقان، ترس و سرکوب را بر جامعه حاکم کرد. در چین شریطی، مخالفان سرنوشتی جز تبعید، زندان، شکنجه و اعدام نداشتند.
- ۱۲- برخی از اقدامات رضاشاه را در دوره حکومتش بیان کنید؟ ۱- نوسازی تشکیلات نظامی که از کودتای ۱۲۹۹ آغاز شده بود با قوت ادامه یافت ۲- مدارس و مراکز آموزشی جدید در شهرهای مختلف کشور گسترش پیدا کردند ۳- نخستین دانشگاه ایران (دانشگاه تهران) بنیان نهاده شد. ۴- راه های شوسه توسعه یافتند و راه آهن سراسری که خلیج فارس را به دریای مازندران متصل می کرد احداث شد ۵- موسسات و مراکز صنعتی متعددی در ایران به وجود آمدند.
- ۱۳- اقدامات رضاشاه بنای تضعیف ارزش های اسلامی و تخریب فرهنگ ایران چه بود؟ مجبور کردن مردم به این بود که لباس یکسانی به تن کنند و کلاه لبه داری (مشهور به کلاه پهلوی) بر سر بگذارند. پس از آن محدودیت هایی برای برگزاری مراسم مذهبی از جمله عزاداری امام حسین (ع) به وجود آمد و زمزمه ی برداشتن (کشف) حجاب مطرح شد.
- ۱۴- قیام خونین مردم مشهد در مسجد گوهرشاد را شرح دهید؟ مردم مشهد در اعتراض به کارهای رضاشاه قیام کردند و در مسجد گوهرشاد گردهم آمدند. نیروهای نظامی برای سرکوب این قیام، مردم را در کنار حرم حضرت امام رضاع (ع) به گلوله بستند و عده ای را شهید و مجروح کردند.
- ۱۵- جنگ جهانی دوم چگونه آغاز شد؟ با هجوم برق آسای آلمان به لهستان جنگ جهانی دوم آغاز شد.
- ۱۶- دولت های محور و متفقین در جنگ جهانی دوم شامل کدام کشورها بودند؟ کشورهای ایتالیا و ژاپن به آلمان پیوستند و دولت های محور را تشکیل دادند. در چپه ی مقابل، انگلستان، فرانسه، شوروی و آمریکا قرارداداشتند که متفقین خوانده می شدند.
- ۱۷- در جنگ جهانی دوم دولت ایران چه موضعی گرفت؟ دولت ایران اعلام بی طرفی کرد. اما در شهریور ۱۳۲۰، متفقین حضور شماری از آلمان ها را در ایران پنهان قرار دادند و کشور ما را به اشغال خود درآوردند.
- ۱۸- هدف اصلی نیروهای متفقین از اشغال ایران چه بود؟ هدف اصلی آنها از این اقدام، استفاده از موقعیت و منابع و امکانات ایران به سود خویش بود.
- ۱۹- متفقین پس از اشغال ایران چه کردند؟ رضاشاه را مجبور کردند که به نفع پسرش، محمد رضا از قدرت کناره گیری کند و سپس او را از کشور تبعید کردند.
- ۲۰- آثار زاینبار (پیامدهای سیاسی، اقتصادی و اجتماعی) جنگ جهانی دوم همچون جنگ جهانی اول، به اقتصاد و جامعه ی ایران خسارت و آسیب زیادی وارد کرد. مردم ایران طی آن سال ها با کمبود و گرانی شدید مواد غذایی، مخصوصاً نان، روبرو بودند و عده ی زیادی بر اثر گرسنگی و سوء تغذیه جان سپردند.
- ۲۱- ایران در نخستین سال های سلطنت محمد رضا شاه از لحاظ سیاسی چه وضعیتی داشت؟ محمد رضا این امکان را نداشت که همچون پدرش با استبداد و دیکتاتوری حکومت کند. بنابراین برای نمایندگان مجلس شورای ملی و هیئت وزیران فرصتی به وجود آمد که در اداره ی امور کشور نقش موثری داشته باشند. همچنین احزاب سیاسی و مطبوعات دوباره فعالیت خود را آغاز کردند.
- ۲۲- در ابتدای سلطنت محمدرضا شاه چه عاملی به ثبات و آرامش سیاسی کشور آسیب می رساند؟ رقابت های انگلستان، شوروی و آمریکا برای کسب نفوذ سیاسی و اقتصادی هرچه پیشتر در کشور ما.
- ۲۳- رهبری نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران را چه کسانی بر عهده گرفتند؟ آیت الله کاشانی و دکتر محمد مصدق.
- ۲۴- چرا انگلیس نتوانست از ملی شدن صنعت نفت جلوگیری کند؟ به دلیل وحدت ملت و همدلی رهبران نهضت.

۲۵- چه عواملی موجب شکست نهضت ملی ایران شد؟ پس از مدتی، میان رهبران و گروه‌های سیاسی پشتیبان نهضت ملی شدن نفت اختلاف بروز کرد. رهبران نهضت (اسیر چاه طلایی و خود خواهی سیاسی اطرافیان خود شدند و نتوانستند از گسترش اختلافات درونی جلوگیری کنند. در نتیجه اتحاد و همدلی به تفرقه و دشمنی تبدیل شد.

۲۶- چه شباهت‌ها و تفاوت‌هایی در اهداف نهضت تنباکو و نهضت ملی شدن نفت وجود داشت؟ **شباهت**: هر دو مبارزه با انگلستان - در هر دو روحانیان و روشنفکران نقش داشتند. **تفاوت**: تنباکو زمان قاجار بود و لی نفت در دوره پهلوی - تنباکو لغو یک قرارداد بود ولی نفت حفظ یک منبع انرژی برای کشور.

۲۷- کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ با پشتیبانی کدام دولت‌ها صورت گرفت؟ (انگلستان و آمریکا).

۲۸- کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ را توضیح دهید؟ (دولت مصدق چگونه سرنگون شد؟) طبق برنامه‌ای که دو کشور انگلستان و آمریکا طراحی کردند، در روز ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ (واحدی از ارتش) به فرماندهی سرلشکر فضل‌الله زاهدی به خیابان‌ها ریختند و با اشغال مراکز مهم پایتخت، دولت دکتر مصدق را سرنگون کردند.

۲۹- محمد رضا شاه پس از کودتای ۲۸ مرداد چه سیاستی را در پیش گرفت؟ محمد رضا شاه به شاهی مستبد و ستمگر تبدیل شد که اصول قانون اساسی را آشکارا نادیده می‌گرفت. او همچنین با تأسیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور (ساواک) به سرکوب شدید مخالفان پرداخت و دوباره فضای ترس و خفقان بر ایران حاکم شد.

۳۰- مهم‌ترین دلیل موفقیت کودتای ۲۸ مرداد چه بود؟ اختلاف و دو دستگی میان رهبران نهضت موجب دلسردی مردم شده و اتحاد و همدلی به تفرقه و دشمنی تبدیل شده بود. (این وضعیت، شرایط را برای انگلستان و آمریکا فراهم کرد تا برای سرنگونی دولت مصدق فراهم سازد.

۳۱- کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ چه تفاوت و چه شباهتی با کودتای ۱۲۹۹ داشت؟

شباهت: در هر دو کودتا کشورهای خارجی مانند انگلستان نقش داشتند.

تفاوت: کودتای ۱۲۹۹ به منظور تغییر سلسله‌ی پادشاهی ایران بود در حالی که در کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ سلطنت در خاندان پهلوی ادامه یافت.

*- در اواخر جنگ جهانی اول حکومت روسیه سرنگون شد و پس از آن نام این کشور به تغییر یافت. (اتحاد جماهیر شوروی)

*- قرارداد ۱۹۱۹ در زمان نخست‌وزیری بسته شد. (و شوق الدوله)

*- در سال ۱۳۰۴ ش مجلس شورای ملی با وجود مخالفت جدی تعداد کمی از نمایندگان، مانند و (آیت‌الله مدرس - دکتر مصدق)

احمدشاه را از قدرت برکنار کرد.

*- رضاخان از ابتدای حکومت به و روی آورد. (استبداد - دیکتاتوری)

*- رضا خان به بهانه ی و کارهایی انجام داد که نتیجه آن تضعیف ارزش‌های دینی بود.

(پیشرفت - نوسازی فرهنگی و اجتماعی)

*- حکومت رضا شاه که بسیار شیفته ی ظاهر فرهنگ اروپایی بود اندکی پس از سرکوب دستور داد را با

زور و خشونت از سر زنان و دختران ایرانی بردارند. (قیام گهر شاد - حجاب)

*- در ابتدای سلطنت محمدرضا شاه، رقابت‌های و و برای کسب نفوذ بیشتر، به ثبات و آرامش سیاسی

کشور آسیب می‌رساند. (انگلستان - شوروی - آمریکا)

*- یکی از رویدادهای مهم تاریخ معاصر ایران، ملی شدن است. (صنعت نفت)

*- امتیاز بهره‌برداری از منابع نفت ایران در زمان به واگذار شد. (مظفردین شاه - انگلیسی‌ها)

*- با مشاهده ی اتحاد و یکدلی مردم، قانون ملی شدن صنعت نفت را تصویب کرد. (مجلس شورای ملی)

*- پس از تصویب قانون ملی شدن نفت، نخست‌وزیر شد تا آن قانون را اجرا کند و دست بیگانگان را از این ثروت ملی کوتاه کند. (دکتر محمد مصدق)

*- پس از موفقیت کودتای ۲۸ مرداد، نفوذ و سلطه بر کشور ما به تدریج افزایش یافت. (آمریکا)